

CONGREGATIO PRO CLERICIS

DOPIS KNĚŽÍM

Drazí kněží,

o následující slavnosti Nejsvětějšího Srdce Ježíšova (která připadá na 15. června 2012) budeme jako obvykle slavit „*Světový den modliteb za posvěcení kněží*“.

Slovo Písma „*To je Boží vůle: vaše posvěcení*“ (1 Sol 4,3) se sice obrací ke všem křesťanům, ale zvláště se týká nás kněží, kteří jsme přijali výzvu nejen „posvěcovat sebe“, ale také stávat se „*služebníky posvěcování*“ i pro své bratry.

V našem případě se tato „Boží vůle“ znásobila a rozrostla do nekonečna, neboť ji můžeme a máme poslouchat při každé jednotlivé službě, kterou vykonáváme.

Naším podivuhodným osudem je to, že nemůžeme posvěcovat sebe, aniž bychom pracovali na svatosti svých bratří, a nemůžeme pracovat na svatosti svých bratří, aniž bychom předtím i nyní pracovali na svojí svatosti.

Když blahoslavený Jan Pavel II. uváděl církev do nového tisíciletí, připomínal nám normalitu takového „ideálu dokonalosti“, který má být předkládán hned a všem: „*Ptát se katechumena: ‚Chceš přijmout křest?‘ znamená zároveň otázku: ‚Chceš se stát svatým?‘*“¹

V den našeho kněžského svěcení tato otázka, stejná jako při křtu, nepochybně zaznívala v našem srdci znova a opět si žádala naši osobní odpověď. Ale dostali jsme ji také proto, abychom se s ní dokázali obracet i na naše věřící a uchovávali její krásu a cennost.

Tomuto přesvědčení neodporuje ani vědomí našich osobních nevěrností a ani viny některých, kteří kněžství v očích světa mnohdy ponížili.

S odstupem deseti let a s vědomím vážnosti zpráv, jež se rozšířily, musíme nechat ještě s větší naléhavostí zaznívat v našem srdci slova, která nám adresoval Jan Pavel II. na Zelený čtvrtek roku 2002: „V tomto okamžiku jsme jako kněží i sami osobně hluboce otřeseni hříchy některých našich bratrů, kteří zradili milost obdrženou při kněžském svěcení a podlehli i nejhorším projevům *mysterium iniquitatis*, které ve světě působí. Tak vznikají závažná pohoršení, která ve svém důsledku vrhají temný stín podezření na všechny ostatní úctyhodné kněze, kteří vykonávají svou službu poctivě a důsledně a někdy i s hrdinskou milosrdnou láskou. Zatímco církev projevuje *vřelou starostlivost o oběti* a snaží se podle pravdy a spravedlnosti odpovídat na každou strastnou situaci, my všichni, vědomi si lidské slabosti a s důvěrou v uzdravující moc božské milosti, jsme povoláni, abychom *objali ‚mysterium Crucis‘ a ještě usilovněji se snažili dosáhnout svatosti*. Musíme se modlit, aby Bůh ve své prozřetelnosti znovu probudil v lidských srdcích velký rozmach takových ideálů naprostého darování se Kristu, na nichž stojí kněžská služba.“²

Jako služebníci Božího milosrdenství víme, že úsilí o svatost může vždycky začínat pokáním a odpuštěním. Ale jako jednotliví kněží rovněž cítíme potřebu prosit o ně jménem všech kněží a pro všechny kněze.³

Naše důvěra je nově posílena výzvou, se kterou se na nás obrací sama církev, abychom znovu procházeli *bránou víry (Porta fidei)* a doprovázeli při tom naše věřící.

Víme, že *Porta fidei* je titul apoštolského listu, jímž Svätý otec Benedikt XVI. vyhlásil *Rok víry*, který začne 12. října 2012.

Může nám pomoci úvaha o okolnostech této výzvy.

¹ Apoštolský list *Novo millennio ineunte*, č. 31.

² Jan Pavel II., *Dopis kněžím k Zelenému čtvrtku 2002*.

³ Kongregace pro klérus, *Kněz-služebník Božího milosrdenství. Pomůcka pro zповědníky a duchovní vůdce*, 9. března 2011, 14-18; 74-76; 110-116 (kněz jako kající a duchovní žák).

Zařazuje se do období 50. výročí zahájení *Druhého vatikánského koncilu* (11. října 1962) a 20. výročí publikace *Katechismu katolické církve* (11. října 1992). Kromě toho bylo na měsíc říjen svoláno Generální shromáždění biskupské synody na téma *Nová evangelizace pro předávání křesťanské víry*.

Bude se vyžadovat, abychom do hloubky zpracovali každou z těchto „kapitol“:

- aby Druhý vatikánský koncil byl nově přijat jako „*velká milost, kterou církev ve 20. století obdržela*“: „bezpečný kompas, jenž nám umožňuje, abychom se dobře orientovali ve století, které se před námi otevírá“; „stále účinnější prostředek obnovy církve, jíž je trvale zapotřebí“;⁴
- aby se *Katechismus katolické církve* skutečně přijímal a používal „jako platný a oprávněný nástroj ke službě církevnímu společenství a jako bezpečná norma pro vyučování víře“;⁵
- aby příprava následující *synody biskupů* byla skutečně „vhodnou příležitostí pro uvedení celého církevního společenství do období specifické úvahy o znovuobjevení víry“.⁶

Jako úvod k celé práci nyní poslouží krátké zamyšlení nad tímto usměrněním Svatého otce, k němuž všechno směřuje:

„Kristova láska naplňuje naše srdce a pobízí nás k tomu, abychom evangelizovali. Jako v minulosti, tak i dnes nás posílá na cesty světa, abychom zde hlásali evangelium všem národům na zemi (srov. Mt 28,19). Svou láskou přitahuje Ježíš Kristus k sobě lidi všech generací: v každé době svolává církev, svěřuje jí úkol, aby hlásala evangelium, a dává jí k tomu vždy nové pověření. I dnes je tedy potřeba, aby se církev intenzivně nasazovala v úsilí o novou evangelizaci a znovu objevila radost z víry i nadšení pro její předávání.“⁷

„*Lidi všech generací*“, „*všem národům na zemi*“, „*nová evangelizace*“: před tak univerzálním horizontem se především my kněží musíme ptát, kde a jak se mohou tyto výroky spojovat a v čem mohou spočívat.

Můžeme tedy začít tím, že připomeneme, jak se *Katechismus katolické církve* otevírá svému univerzálnímu objetí, když uznává, že „*člověk je ‚schopen‘ Boha*“⁸; připomíná to tím, že jako první citaci uvádí následující text II. vatikánského koncilu:

„Nejvznešenější stránka („*eximia ratio*“) lidské důstojnosti spočívá v povolání člověka ke společenství s Bohem. Pozvání k rozhovoru, jehož se dostává od Boha člověku, začíná již samotnou lidskou existencí. Existuje-li člověk, je to jen proto, že ho Bůh z lásky („*ex amore*“) stvořil a neustále z lásky („*ex amore*“) zachovává; člověk tedy žije plně podle pravdy jen tehdy, když tuto lásku svobodně uznává a dává se svému Stvořiteli. Mnoho našich současníků však toto hluboké životní spojení s Bohem („*hanc intimam ac italem coniunctionem cum Deo*“) vůbec nechápe nebo je výslovně odmítá.“⁹

Jak bychom mohli zapomenout, že koncilní otcové měli citovaným textem a právě bohatstvím zvolených formulací v úmyslu zaměřit se přímo na ateisty a potvrdit nesmírnou důstojnost povolání, jemuž se oni již jako lidé odcizili? A učinili to týmiž slovy, jaká slouží pro popis křesťanské důstojnosti v její nejvyšší mystické intenzitě!

Také apoštolský list *Porta fidei* začíná výrokiem, že „brána k víře uvádí do společenství života s Bohem“, což znamená, že nám umožňuje ponořit se přímo do ústředního tajemství víry, kterou máme vyznávat: „Vyznávat víru v Trojici – Otce, Syna a Ducha Svatého – znamená věřit v jednoho Boha, který je láska“ (*tamtéž*, č. 1).

To vše musí zaznívat zvláště v našem srdci a v naší mysli, abychom si uvědomili, jaké je nejdůležitější drama našich časů.

⁴ Srov. *Porta fidei*, č. 5.

⁵ Srov. *tamtéž*, č. 11.

⁶ *Tamtéž*, č. 5.

⁷ *Tamtéž*, č. 7.

⁸ První část. První kapitola.

⁹ *Gaudium et Spes*, č. 19; *Katechismus katolické církve*, č. 27.

Národy, které již přijaly křesťanství, už neupadají do pokušení všeobecného ateismu (jako v minulosti), ale riskují, že se stanou obětmi specifického ateismu, který pochází ze zapomnění na krásu a vroucnost trojičního Zjevení.

Dnes jsou to především kněží, kteří mají svou každodenní adorací a každodenní službou všechno znovu přivádět k *trojičnímu společenství*; jen tehdy, pokud věřící z něho budou vycházet a znovu se do něj pohrouží, mohou vskutku objevovat tvář Božího Syna a jeho *aktuálnost* a vpravdě dosáhnout srdce každého člověka a vlasti, do níž jsou všichni povoláni. Pouze tak my kněží můžeme dnešnímu člověku znovu ukazovat důstojnost jeho bytí jako osoby, smysl lidských vztahů a života ve společnosti i smysl celého stvoření.

„*Věřit v jednoho Boha, který je Láska*“: žádná nová evangelizace nebude doopravdy možná, pokud my křesťané nebudeme schopni znovu uvádět svět v úžas a působit na něj hlásáním toho, že povahou našeho Boha je Láska ve Třech božských osobách, které ji vyjadřují a vtahují nás do jejich samotného života.

Dnešní svět se svými stále bolestnějšími a znepokojivějšími rozkoly potřebuje Boha-Trojici a úlohou církve je, aby ho hlásala.

Aby církev mohla tuto úlohu plnit, musí bezpodmínečně Inout ke Kristu a nikdy se nesmí nechat od něho oddělit. Potřebuje svaté, kteří budou přebývat „*v Ježíšově Srdci*“ a budou šťastnými svědky *Boží trojiční Lásky*.

Aby kněží mohli sloužit církvi a světu, mají zapotřebí být svatí!

Ve Vatikánu 26. března 2012
o slavnosti Zvěstování Páně

Mauro kard. Piacenza
prefekt

Celso Morgia Iruzubieta
titulární arcibiskup z Alba Marittima
sekretář

ČETBA A TEXTY

pro potřeby dalšího prohloubení a pro celebrování

BIBLICKÉ TEXTY

Z Janova evangelia, kap. 15

„Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože vám jsem oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý. Potom vám Otec dá všechno, oč ho budete prosit ve jménu mém. To vám přikazuji: Milujte se navzájem!“

(Jan 15,14-17)

Z Lukášova evangelia, kap. 22

„Ve stanovenou hodinu zaujal Ježíš místo u stolu a apoštolové s ním. Řekl jim: ‚Toužebně jsem si přál jíst s vámi tohoto velikonočního beránka, dříve než budu trpět. Neboť vám říkám: Už ho nebudu jíst, dokud se nenaplní v Božím království.‘ A vzal kalich, vzdal díky a řekl: ‚Vezměte ho a rozdělte mezi sebe; neboť vám říkám: Od této chvíle už nikdy nebudu pít z plodu révy, dokud nepřijde Boží království.‘ Potom vzal chléb, vzdal díky, lámal ho a dával jim se slovy: ‚To je mé tělo, které se za vás vydává. To konejte na mou památku!‘ Stejně tak vzal i kalich, když bylo po večeři, a řekl: ‚Tento kalich je nová smlouva, (zpečetěná) mou krví, která se za vás prolévá.‘ ... Vznikl také mezi nimi spor, kdo z nich je asi největší. Řekl jim: ‚Králové vládnou svým národům, a kdo mají nad nimi moc, dávají si říkat 'dobrodinci'. U vás však ať to tak není! Ale kdo je mezi vámi největší, ať je jako nejmenší, a kdo je představený, ať je jako ten, kdo druhým slouží. Vždyť kdo je větší: ten, kdo sedí u stolu, či ten, kdo obsluhuje? Přece ten, kdo sedí u stolu! Já však jsem mezi vámi jako ten, kdo slouží.‘ “

(Lk 22,14-20.24-27)

Z Janova evangelia, kap. 20

„Když byl večer prvního dne v týdnu, přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. Ze strachu před Židy měli dveře zavřeny. Stanul mezi nimi a řekl: ‚Pokoj vám!‘ Po těch slovech jim ukázal ruce a bok. Když učedníci viděli Pána, zaradovali se. Znovu jim řekl: ‚Pokoj vám! Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.‘ Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: ‚Přijměte Ducha Svatého. Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.‘ “

(Jan 20,19-23)

Z Listu Židům, kap. 5

„Každý velekněz, vybraný z lidí, bývá ustanoven jako zástupce lidí před Bohem, aby přinášel dary i oběti za hříchy. Má mít soucit s těmi, kdo chybují a bloudí, protože sám také podléhá slabosti. A proto je povinen přinášet oběti za hřích nejenom za lid, ale i sám za sebe. Hodnost velekněze si nikdo nemůže přisvojit sám, nýbrž povolává ho Bůh jako kdysi Árona. Tak ani Kristus si nepřisvojil slávu velekněze sám, ale dal mu ji ten, který řekl: ‚Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil.‘ A na jiném místě říká: ‚Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchizedechova.‘ Ježíš za svého pozemského života přinesl s bolestným voláním a slzami obětí modliteb a úpěnlivých proseb Bohu, který ho mohl zachránit před smrtí; a Bůh ho pro jeho pokoru slyšel. Ačkoli to byl Boží Syn, naučil se poslušnosti z utrpení, jímž prošel, tak dosáhl dokonalosti a všem, kteří ho poslouchají, stal se původcem věčné spásy, když ho Bůh prohlásil veleknězem podle řádu Melchizedechova.“

(Žid 5,1-10)

PATRISTICKÉ TEXTY

„Lidem, kteří žijí na zemi a mají zde svůj domov, byla svěřena správa nebeských pokladů a dostalo se jim takové moci, jakou Bůh neudělil ani andělům, ani archandělům. Nikdy jim totiž neřekl: ‚Všecko, co svázete na zemi, bude svázáno na nebi, a všecko, co rozvázete na zemi, bude rozvázáno na nebi‘ (Mt 18,18). ... Co jiného jim dal než veškerou nebeskou moc? Neboť: ‚Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou‘ (Jan 20,23). Jaká moc je větší než tato? Otec předal všechn soud Synovi (srov. Jan 5,22), ale vidím, že Syn ho odevzdal kněžím. Jako by už byli přijati do nebe, překonali lidskou přirozenost a byli osvobozeni od našich vášní – k takové moci byli vyzdviženi.“

(Sv. Jan Zlatoústý, *Kněžství*, III, 4-5)

„Duchovní zrod duší je privilegiem kněží; oni jim umožňují, aby se prostřednictvím křtu zrodily k životu v milosti. Jejich prostřednictvím se my oblékáme v Krista, spolu se Synem Božím jsme pohřbíváni a stáváme se údy blažené hlavy (srov. Řím 6,1; Gal 3,27). Proto si jich tedy máme vážit více než svých rodičů. Ti nás totiž zrodili z krve a z vůle těla (srov. Jan 1, 13), ale kněží nám umožňují, abychom se zrodili jako Boží děti. Oni jsou nástroji našeho blaženého znovuzrození, naší svobody a našeho přijetí do řádu milosti.“

(Sv. Jan Zlatoústý, *Kněžství*, III, 6)

***

„Náš Pán a Spasitel říká: ‚Když nebudete jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. ... Vždyť mé tělo je skutečný pokrm a má krev je skutečný nápoj‘ (Jan 6,53-55). Ježíš je čistý ve všem a pro všechno; proto celé jeho tělo je pokrm a veškerá jeho krev je nápoj. Tělem a Krví svého Slova jako čistým pokrmem a čistým nápojem sytí a napájí celý lidský rod. Stejně tak na druhém místě po jeho Těle jsou čistým nápojem Petr a Pavel a všichni apoštolové a na třetím místě jejich žáci. A tak se i každý díky množství svých zásluh anebo čistotě svých smyslů může stávat pro svého bližního čistým pokrmem... Každý člověk má v sobě nějaký pokrm. Je-li dobrý a z pokladnice svého srdce vydává dobré věci (srov. Mt 12,35), svému bližnímu, který z ní čerpá, nabízí čistý pokrm. Je-li však zlý a vydává zlé věci, nabízí svému bližnímu pokrm nečistý.“

(Origenes, *Kázání na Knihu Leviticus*, 7,5)

TEXTY CÍRKEVNÍHO MAGISTERIA

„Nejvznešenější stránka („*eximia ratio*“) lidské důstojnosti spočívá v povolání člověka ke společenství s Bohem. Pozvání k rozhovoru, jehož se člověku dostává od Boha, začíná již samotnou lidskou existencí. Existuje-li člověk, je to jen proto, že ho Bůh z lásky („*ex amore*“) stvořil a neustále z lásky („*ex amore*“) zachovává; člověk tedy žije plně podle pravdy jen tehdy, když tuto lásku svobodně uznává a dává se svému Stvořiteli. Mnoho našich současníků však toto hluboké životní spojení s Bohem („*hanc intimam ac italem coniunctionem cum Deo*“) vůbec nechápe nebo je výslovně odmítá.“

(*Gaudium et Spes*, č. 19 a *Katechismus katolické církve*, č. 27)

***

„My můžeme nacházet zdroj svatosti v předmětu našeho kněžství a v lásce, kterou je naše kněžství proniknuto. Pastýřské kněžství přijímá v podstatě nejpříměji Boží lásku, kterou brání. Ono nejvíce uskutečňuje příliv Boží lásky k lidem a klademe ho do přímé linie s tímto Božím záměrem. Pán chce zachránit svět a někoho si pro to vyvolí. A jsme to my.“

Láska proudí přímo přes kněžství, které je určeno k tomu, aby celou tuto lásku uchopilo a dávalo ji ostatním. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za druhé – jsou to Kristova slova. My jsme na trajektorii, která není systematickou v posvěcování, ale na linii, kterou prošel

Kristus a kterou nás on naučil, abychom byli svatí – na linii jeho svatosti. I v našem životě, takovém, jaký je a jak je popsán a upraven kanonickým právem, můžeme nacházet nevyčerpatelný zdroj svatosti. A pohleďte – musíme ho najít. ... My jsme lidé nasazení; to říká ostatně i svatý Tomáš, přestože byl učitelem, který velebil a bránil výši a důstojnost řeholních slibů a řeholního stavu: ve službě duším se od kněze vyžaduje větší nasazení pro svatost než od samotného řeholníka. Vysvětluje se to tím, že u něho se jedná o svatost získávanou postupně, ale my – a to je něco, co nám způsobuje dokonce i dojetí a chvění, a tak jako farář arský téměř toužíme uniknout – jsme nuceni svatost praktikovat. Musíme ji vlastnit; svatost a lásku musíme učinit imanentní našemu kněžství. My uplatňujeme svatost, jsme *in exercenda perfectione*, nikoli *in acquirenda perfectione*, jako je tomu v řeholním stavu. A o co méně nás podporují organizační prostředky, chránící před nebezpečím, ty, které umožňují žít ctnosti, dávají příklad, povzbuzují atd., o to více musíme v sobě nalézt smysl pro Kristovu blízkost, pro jeho následování, přijímání všech jeho milostí, pro život podle něj a obět podle jeho vzoru. Jen tak můžeme být na úrovni svého povolání. To znamená, že se musíme vnitřně ztotožňovat se svým stavem kněží pečujících o duše. Pohleďte, jak častý je mezi námi kněžímí stav duše, který se přiklání, řekl bych, k úniku, k lamentacím a domněnkám, že na jiném místě by se nám dařilo lépe. ... Moji synové a bratři, to je klam! To není postoj faráře arského! Farář arský nás učí nutnosti *incumbere* (v protikladu k *succumbere* – podlehnout; pozn. překl.): vložit se do svého vlastního poslání, ať je jakékoli; to znamená být s ním spokojení, plně se mu dávat a netoužit po žádném úniku.“¹⁰

***

„Jako Kristovi hlasatelé jsme vybízeni především k tomu, abychom žili v jeho důvěrné blízkosti: nemůžeme dávat ostatním to, co sami nemáme! I dnešní společnost, přes vnější zdání, žízni po Kristu: lze to zaznamenat v protichůdnosti nových forem spirituality, dokonce i tehdy, kdy se ve významných etických otázkách stává svědectví církve znamením odporu. Tuto žízeň po Kristu, ať už je vědomá, či nikoli, nelze ukojit prázdny slovy. Pouze opravdoví svědkové mohou věrohodně šířit slovo, které přináší spásu.“

(Jan Pavel II., *Dopis kněžím k Zelenému čtvrtku 2001*)

***

„Jedině on může říci: ‚Toto je moje Tělo – toto je má Krev.‘ Tajemství kněžství v církvi spočívá v tom, že my, ubohé lidské bytosti, můžeme v síle svátosti mluvit s jeho ‚já‘: *in persona Christi*. On chce vykonávat své kněžství naším prostřednictvím. Toto rozechvívající tajemství, které se nás pokaždé znovu dotýká při každém slavení této svátosti, si zvláštním způsobem připomínáme na Zelený čtvrtek. Aby každodenností nezevšednělo to, co je velké a tajemné, potřebujeme takovou výslovnou připomínku, je nutné vracet se do oné hodiny, kdy on vložil na nás své ruce a dal nám účast na tomto tajemství.

Zamysleme se tedy znovu nad znameními, kterými nám byla dána tato svátost. Základem je pradávné gesto vkládání rukou, ve kterém si mě on přivlastnil a řekl mi: ‚Patříš mi.‘ Tím ale zároveň řekl: ‚Jsi pod ochranou mých rukou. Jsi pod ochranou mého srdce. Jsi strážěn v mých dlaních a právě tak stojíš v nesmírnosti mé lásky. Zůstaň v mých rukou a dej mi své.‘ ... Pán nás činí svými přáteli, svěřuje nám všechno, svěřuje nám sebe sama, takže můžeme mluvit s jeho ‚já‘ – *in persona Christi capitis*. Jaká důvěra! On se opravdu vydal do našich rukou...

Jádrem kněžství je být přáteli Ježíše Krista. Jedině tak můžeme mluvit skutečně *in persona Christi*, i když naše vnitřní vzdálenost od Krista nemůže zpochybnit platnost svátosti. Být Ježíšovým přítelem, knězem, znamená být mužem modlitby. Tak ho poznáváme a opouštíme neznalost pouhých služebníků. Učíme se žít, trpět a jednat s ním a pro něho. Přátelství s Ježíšem je v podstatě vždy také přátelství s jeho věrnými. Můžeme být Ježíšovými přáteli jedině ve

¹⁰ Kard. G. B. Montini, Projev z 18. listopadu 1959, in: *Distorsi e scritti milanesi (1954-1963)*, Brescia, Istituto Paolo VI, 1997, str. 3153-3169 (citováno ze stran 3162-3163).

společenství s celým Kristem, s hlavou a tělem, v úrodném vinném kmeni církve, oživované svým Pánem. Díky Pánu jedině v ní je Písmo svaté živým a aktuálním Slovem. Bez živoucího subjektu církve, která objímá věky, se Bible rozbíjí na často nesourodé spisy a stává se knihou minulosti. V současnosti je výmluvná jedině tam, kde je „Přítomnost“, kde Kristus stále zůstává současný – v těle jeho církve.

Být knězem znamená stávat se přítelem Ježíše Krista, a to stále více celou naší existencí. Svět potřebuje Boha – ne jakéhokoliv boha, ale Boha Ježíše Krista, který se stal Tělem a Krví a miloval nás až potud, že za nás zemřel, Boha, který vstal z mrtvých a vytvořil sám v sobě prostor pro člověka. Tento Bůh má žít v nás a my v něm. Toto je naše kněžské povolání a jedině tak může naše kněžské působení přinášet plody.“

(Benedikt XVI., *Kázání na Zelený čtvrtek*, 13. dubna 2006)

TEXTY ZE SPISŮ SVATÝCH

Sv. Řehoř Veliký

„My, kteří slavíme tajemství Pánova utrpení, máme napodobovat to, co konáme. Tehdy hostie zaujímá naše místo po Božím boku, protože my sami se stáváme hostií.“ (*Dialogy*, 4,59)

Sv. Kateřina Sienská

„Nechtěl jsem, aby se umenšovala úcta k nim..., protože veškerá úcta, která se jim vzdává, jim nepatří, ale vzdává se mně díky Krví, kterou jsem jim svěřil, aby jí sloužili. Kdyby totiž tohle neplatilo, vzdávala by se jim taková úcta jako všem lidem na světě a o nic větší... A tak nemají být uráženi, protože jejich urážením jsem urážen já, a ne oni. Již jsem řekl, že nechci, aby se mých Kristů dotýkali svými rukama.“ (*Dialog božské Prozřetelnosti*, kap. 116, srov. Žalm 105 [104],15)

Sv. Terezie z Lisieux

„Přitahovalo mne modlit se za hříšníky, ale modlit se za duše kněží, o nichž jsem si myslela, že jsou čistší než křišťál, se mi zdálo divné! ... V *Itálii* jsem pochopila své *povolání*: kvůli tak užitečnému poznání to nebyla daleká cesta... Měsíc jsem žila s mnoha *svatými kněžími* a pochopila jsem, že jejich delikátní důstojnost je sice pozvedá nad anděly, ale to nic neubírá na skutečnosti, že jsou slabými a křehkými lidmi... Jestliže *svatí kněží*, které Ježíš ve svém evangeliu nazývá „solí země“, dokazují svým chováním, že mají velice zapotřebí modliteb, co by se potom dalo říci o vlažných kněžích? Neřekl snad Ježíš také, že „sůl, když ztratí chuť, čím se osolí?“ Ach, Matko, jak krásné je povolání, jehož cílem je *uchovávat sůl* určenou duším! To je povolání Karmelu, protože jediným cílem našich modliteb a obětí je být *apoštoly apoštolů* – modlit se za ně, když evangelizují duše slovem a především svým příkladem...“ (Ms A 56 r)

Podívejme se, co se stalo, když 17. července 1890 dostala tento smutný dopis od své sestry Céline:

„Jednou jsme vstoupily do malého chudého kostela... nedokázala jsem udržet slzy. Pomysli si: svatostánek bez záclony, skutečná černá díra, možná i s pavouky, a tak ubohé ciborium, které se zdálo být z mědi, zakryté kusem špinavé látky, že už nevypadala jako véllum na eucharistii. A v ciboriu jediná hostie. Běda! V té farnosti už jich nepotřebují více. Ani jedno přijímání mimo velikonoční dobu. V těchto venkovských krajích jsou drsní kněží, kteří mají kostel celý den zavřený. A kromě toho jsou staří a bez prostředků...“

Následující den – zatímco sestra se starala o koupi nového ciboria a v Karmelu připravovaly vyšívané véllum – Tereza odpovídá:

„Kdybys věděla, jak tvůj dopis promluvil k mé duši! ... Milovaná Céline, udělejme ze svého srdce malý svatostánek, kam by se Ježíš mohl uchýlit. Pak se utěší a zapomene na to, na co my zapomenout nemůžeme – na nevděčnost duší, které ho opouštějí ve zpustlém svatostánku!..., Otevři

mi, má sestro, přítelkyně moje ... Vždyť mám hlavu pokrytou rosou, kučery krůpějemi noci' (Píseň písní, 5,2) – to říká Ježíš naší duši, když je opuštěný a pokořený! Céline, zdá se mi, že *zapomnění* je to, kvůli čemu on nejvíce trpí.“ (LT 108)

„Milovaná Céline, chci ti říkat *stále* totéž. Modleme se za kněze! Každý den ukazuje, jak vzácní jsou Ježíšovi přátelé... Zdá se mi, že nejvíce ho stojí nevděčnost – především když vidí, jak duše, které mu jsou zasvěceny, dávají jiným to srdce, které absolutním způsobem patří jemu... (LT 122)

Je třeba takových kněží, „kteří by dokázali milovat Ježíše a *dotýkali* se ho se stejnou *jemností*, s jakou se ho Maria *dotýkala* v kolébce!“ (LT 101)

Modlitba sv. Terezičky za misionáře, který jí byl svěřen: „Ó, můj Ježíši, děkuji ti, že jsi vyplnil jedno z mých největších přání – mít bratra kněze a apoštola! Cítím se být velmi nehodná této pocty, ale když už jsi ráčil udělit své ubohé malé nevěstě tu milost, aby mohla pracovat zvláště pro posvěcení jedné duše určené ke kněžství, s radostí za ni budu přinášet všechny modlitby a oběti, které budu mít k dispozici. Prosím tě, můj Bože, abys nehleděl na to, co jsem, ale na to, čím bych měla a chtěla být – řeholnicí úplně hořící tvou láskou. Ty to víš, Pane, že jedinou mojí tužbou je nechávat tě poznávat a milovat; a teď se moje přání uskuteční. Nemohu nic než se modlit a trpět. Duše, s níž jsi mě ráčil spojit něžnými pouty lásky, půjde bojovat do nížiny, aby získávala srdce pro tebe, a já tě budu na hoře Karmel prosit, abys jí dal vítězství. Božský Ježíši, vyslyš modlitbu, s níž se na tebe obracím, za toho, kdo chce být tvým misionářem; ochraňuj ho uprostřed nebezpečí světa a dávej mu stále více pocítovat nicotu a marnost pomíjivých věcí a štěstí z toho, že jimi dokáže pohrdat z lásky k tobě. Ať se jeho vznešený apoštolát uskutečňuje už na těch, kteří ho obklopují, ať je apoštolem hodným tvého srdce. Ó, Maria, něžná Královno Karmelu, tobě svěřuji duši budoucího kněze, jehož jsem nehodnou malou sestrou. Rač ho již od nynějška učit lásce, s níž ses dotýkala božského Dítěte Ježíše a zavinovala ho do plenek, aby jednoho dne mohl vystoupit k svatému oltáři a nést v rukou Krále nebes. Prosím tě také, abys ho chránila ve stínu svého panenského pláště až do šťastné chvíle, kdy opustí toto slzavé údolí a bude moci nazírat tvou krásu a po celou věčnost se radovat z plodů svého nádherného apoštolátu!“ (Pr. n. 8)

Bl. don Carlo Gnocchi

Medituje mezi svými alpíny v mrazivé kruté zimě: „Když za dlouhých a přízraky rušených nocí prožívaných na salaši máš to štěstí, že nosíš Krista, a on lehce usne na tvém srdci, přijde ti nikoli neuctivá myšlenka na neporovnatelnou výsadu Panny Marie... A je to on – a nikoli, jak si myslíš, ojedinělý a téměř rouhačský výstřel z pušky – kdo tě za úsvitu vzbudí... Nepocíťoval jsi často, že na sklonku nekonečného dne i tvůj neviditelný a přítomný Společník prožívá stejnou únavu jako ty a tvoji vojáci...? Nepocítil jsi snad někdy při halucinacích z únavy a za přízračného světla soumraku nakrátko šťastnou iluzi spojenou s něžným i prudkým návaem krve, že jej samého překvapíš jako postavu shrbenou pod tíží naloženého ruksaku, rovněž zařazenou do pomalého zástupu alpínů?“ Vypráví o důstojníkovi, který ve spěchu prochází kolem a ptá se ho: „Máš Pána?“ „Ano.“ „Dej mi ho políbit.“

Bl. Charles de Foucauld

„Ty jsi zde, můj Pane Ježíši, ve svaté eucharistii! Jsi na metr ode mne v tomto svatostánku! Tvé tělo, tvá duše, tvé božství a celé tvé bytí je zde ve své dvojí přirozenosti. Jak blízko jsi mi, můj Bože! Nebyl jsi blíže Panně Marii během měsíců, kdy tě nosila ve svém lůně, než jsi nyní mně, když při přijímání spočíneš na mém jazyku. Nebyl jsi blíže svaté Panně a svatému Josefovi v betlémské jeskyni, v nazaretském domě, při útěku do Egypta ani během všech okamžiků božského života v rodině, než jsi nyní mně v této chvíli i tak často, tak často ve svatostánku! Svatá Maria Magdaléna ti nebyla blíže, když v Betánii seděla u tvých nohou, než jsem já u paty tohoto oltáře. Ty jsi nebyl blíže svým apoštolům, když ses mezi ně posadil, než jsi nyní mně, můj Bože... Když nám naše povinnosti a Boží vůle umožní, abychom ke své radosti měli trochu času, a my ho neprožijeme před svatostánkem, znamená to, že si myslíme, že na světě je něco lepšího než být

u Ježíšových nohou. A je bláznovství myslet si, že je něco lepšího, než pro jeho slávu se mu postavit k nohám.“ (*Écrits Spirituels*, str. 69-70)

Sv. Edith Steinová

„Žít eucharistickým způsobem znamená vycházet ze sebe, z omezenosti svého života a dorůstat do šíře života Kristova. Kdo hledá Pána v jeho domě, nebude ho prosit, aby se staral jen o něj a o jeho záležitosti. On sám se začne zajímat o Pánovy záležitosti. Každodenní účast na oběti nás automaticky vtahuje do liturgického života. Mešní modlitby a obřady udržují v naší duši během liturgického roku dějiny spásy jako přítomné a dovolují nám stále více pronikat do hloubi jejich významu. Obětní akt do nás vždy stále znova vtiskává ústřední tajemství naší víry a střed všeobecných dějin – tajemství vtělení a vykoupení. Kdo má citlivého ducha a srdce, nemůže se nacházet v blízkosti svaté oběti, aniž by se sám nedal pro oběť k dispozici, aniž by se nenechal uchvátit touhou, aby se jeho malý osobní život začlenil a vyústil do velkého Spasitelova díla. Křesťanská tajemství vytvářejí nedělitelný celek. Když pronikneme do jednoho, pochopíme i všechna ostatní.“ (WS. 23)

MODLITBA ZA CÍRKEV SVATOU A ZA KNĚZE

Můj Ježíši, prosím tě za celou církev,
daruj jí lásku a světlo svého Ducha.
Slovům kněží dávej sílu,
aby zatvrzelá srdce obměkla
a vrátila se k tobě, Pane.
Pane, dej nám svaté kněze;
ty sám uchovávej jejich svatost.
Božský Veleknězi,
kež moc tvého milosrdenství
je provází a všude ochraňuje
od ďáblových úkladů a nástrah,
které neustále líčí na duše kněží.
Kež moc tvého milosrdenství, Pane,
rozláme a zničí všechno,
co může zatemnit svatost kněží,
neboť ty můžeš všechno.
Můj milovaný Ježíši,
prosím tě za vítězství církve
a požehnání pro Svatého otce a všechny kněze,
aby získali milost obrácení hříšníků
zatvrzelých ve hříchu.
Ježíši, prosím o zvláštní požehnání a o světlo
pro ty kněze,
u nichž se budu v životě zpovídat.

(sv. Faustina Kowalská)

ZPYTOVÁNÍ SVĚDOMÍ PRO KNĚZE

1. „*Pro ně se zasvěcuji, aby i oni byli posvěceni v pravdě*“ (Jan 17,19)

Usiluji ve svém kněžství vážně o svatost? Jsem přesvědčen o tom, že plodnost mé kněžské služby přichází od Boha a že díky milosti Ducha Svatého se mám ztotožňovat s Kristem a dávat svůj život za spásu světa?

2. „*To je mé tělo*“ (Mt 26,26)

Je oběť mše svaté středem mého vnitřního života? Připravuji se na ni dobře, slavím ji zbožně a useberu se po ní k díkůvzdání? Představuje mše mé každodenní východisko pro to, abych chválil Boha, děkoval mu za jeho dobrodiní, utíkal se k jeho dobrotivosti a odčiňoval hříchy svoje i všech lidí?

3. „*Horlivost pro tvůj dům mě stravuje*“ (Jan 2,17)

Slavím mši podle stanovených obřadů a předpisů, s autentickou motivací a podle schválených liturgických knih? Jsem pozorný vůči eucharistické rezervě uchovávané ve svatostánku a obnovuji ji pravidelně? Uchovávám pečlivě posvátné nádoby? Oblékám si důstojně všechny oděvy, jež předepisuje církev, s vědomím toho, že jedním in persona Christi Capitis?

4. „*Zůstaňte v mé lásce*“ (Jan 15,9)

Působí mi při mém rozjímání a tiché adoraci radost setrávat před Ježíšem Kristem přítomným v Nejsvětější svátosti? Jsem věrný každodenní návštěvě Nejsvětější svátosti? Je můj poklad ve svatostánku?

5. „*Vylož nám to podobenství*“ (Mt 13,36)

Rozjímám každý den pozorně a snažím se překonávat veškerá rozptýlení, která mne oddělují od Krista, a hledám světlo u Pána, jemuž sloužím? Medituji vytrvale Písmo svaté? Modlím se pozorně své každodenní modlitby?

6. „*Je třeba stále se modlit a neochabovat*“ (Lk 18,1)

Slavím každodenně liturgii hodin úplně, důstojně, pozorně a zbožně? Jsem věrný svému závazku vůči Kristu v této důležité složce své služby a modlím se jménem celé církve?

7. „*Přijď a následuj mě*“ (Mt 19,21)

Je náš Pán Ježíš Kristus skutečnou láskou mého života? Dodržuji s radostí svůj závazek lásky k Bohu celibátní zdrženlivostí? Připustil jsem si vědomě nečisté myšlenky, touhy a skutky; vedl jsem nemístné rozhovory? Vystavoval jsem se blízké příležitosti hříchu vůči čistotě? Strážil jsem svůj pohled? Byl jsem pozorný v jednání s lidmi různých kategorií? Představuje můj život svědectví pro věřící o tom, že čistota je možná, plodná a radostná?

8. „*Kdo jsi?*“ (Jan 1,20)

Nacházím ve svém každodenním chování známky slabosti, lenosti a zemdlenosti? Jsou mé projevy v souladu s lidským i nadpřirozeným postojem, jaký má kněz mít? Jsem pozorný vůči tomu, aby do mého života nevstupovaly povrchní a frivolní prvky? Odpovídá veškerá má činnost důsledně mému kněžskému stavu?

9. „*Syn člověka nemá, kam by hlavu položil*“ (Mt 8,20)

Miluji křesťanskou chudobu? Vkládám své srdce do Boha a jsem vnitřně odpoután od všeho ostatního? Jsem připraven pro svou lepší službu Bohu zříkat se svého obvyklého pohodlí, svých osobních plánů a legitimních náklonností? Vlastním nadbytečné věci, dělal jsem nepotřebné nákupy

anebo jsem se nechal zachvátit tlakem konzumismu? Snažím se všemožně o to, abych prožíval chvíle odpočinku a dovolené v Boží přítomnosti, a mám na paměti, že jsem knězem vždy, všude a také v těchto chvílích?

10. „*Tyto věci si skryl před moudrými a chytrými a odhalil jsi je maličkým*“ (Mt 11,25)

Existuje v mém životě hřích pýchy – vnitřní těžkosti, nedůtklivost, podrážděnost, odmítání odpustit, tendence k malomyslnosti atd.? Prosím Boha o ctnost pokory?

11. „*A hned vyšla krev a voda*“ (Jan 19,34)

Jsem přesvědčen o tom, že svým konáním „v osobě Krista“ jsem přímo začleňován do samotného Kristova těla – do církve? Mohu upřímně říci, že miluji církev a s radostí sloužím jejímu růstu, její věci a každému jejímu údu i celému lidstvu?

12. „*Ty jsi Petr*“ (Mt 16,18)

Nihil sine Episcopo – nic bez biskupa – říkal sv. Ignác z Antiochie. Jsou tato slova základem mé kněžské služby? Přijal jsem poslušně od svého ordináře jeho příkazy, rady a výtky? Modlím se zvláště za Svatého otce v plném souladu s jeho učením a s jeho intencemi?

13. „*Milujte se navzájem*“ (Jan 13,34)

Žil jsem při jednání se svými bratry kněžskými horlivou láskou, anebo naopak jsem se o ně nezajímal z důvodu sobectví, apatie nebo nevšímavosti? Kritizoval jsem své bratry v kněžství? Byl jsem blízko těm, kdo trpí fyzickou nemocí nebo morální bolestí? Žiji bratrství tak, aby nikdo nebyl sám? Jednám se všemi svými bratřími kněžskými i s věřícími laiky s láskou a trpělivostí samotného Krista?

14. „*Já jsem cesta, pravda a život*“ (Jan 14,6)

Znám do hloubky nauku církve? Beru si ji za svou a věrně ji předávám? Jsem si vědom skutečnosti, že vyučovat tomu, co neodpovídá církevnímu učitelskému úřadu, slavnostnímu i řádnému, představuje závažné zneužívání, které způsobuje duším škodu?

15. „*Jdi a od nyníška už nehřeš*“ (Jan 8,11)

Hlásání Božího Slova vede věřící ke svátostem. Zpovídám se pravidelně a často, v souladu se svým stavem a se svatými věcmi, s nimiž nakládám? Slavím hojně svátost smíření? Jsem široce dostupný pro duchovní vedení věřících a věnuji mu zvláštní čas? Připravuji si pečlivě kázání a katechezi? Kážu horlivě a s láskou k Bohu?

16. „*Zavolal k sobě ty, které sám chtěl, a oni přišli k němu*“ (Mk 3,13)

Jsem pozorný vůči objevování zárodků povolání ke kněžství a k zasvěcenému životu? Dbám na to, abych mezi všemi věřícími šířil větší povědomí o všeobecném povolání ke svátosti? Žádám věřící, aby se modlili za povolání a za posvěcení kněží?

17. „*Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil*“ (Mt 20,28)

Snažil jsem se každodenně darovat druhým a sloužit jim v evangelním duchu? Projevuji Pánovu lásku i skutky? Vidím v kříži přítomnost Ježíše Krista a triumf lásky? Nechávám svou každodennost pronikat duchem služby? Považuji i uplatňování autority spojené s úřadem za nezbytnou formu služby?

18. „*Žízním*“ (Jan 19,28)

Modlil jsem se za duše, které mi Pán svěřil, a obětoval jsem se za ně skutečně a velkoryse? Plním své pastýřské povinnosti? Mám na paměti i duše zesnulých věřících?

19. „*Ženo, to je tvůj syn! To je tvá matka!*“ (Jan 19,26-27)

Utíkám se s plnou nadějí ke svaté Panně, Matce kněží, abych více miloval jejího Syna Ježíše a druhé lépe přiváděl k lásce k němu? Pěstuji mariánskou zbožnost? Věnuji každý den prostor svatému růženci? Utíkám se k její mateřské přímluvě při boji proti d'áblovi, proti žádostivosti a duchu světa?

20. „*Otče, do tvých rukou poroučím svého ducha*“ (Lk 23,46)

Věnuji se starostlivě vysluhování svátostí umírajícím? Beru při své osobní meditaci, při katechezi a běžných kázáních v úvahu církevní nauku o posledních věcech člověka? Prosím o milost vytrvalosti až do konce a vyzývám věřící, aby činili podobně? Modlím se pravidelně a zbožně za duše zesnulých?